

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Lassila, Eeva			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Nuorena luotin ihan täysin: Kahdeksan kuvausta 65 - 85-vuotiaiden suhtautumisesta läheisiinsä ennen ja nyt			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-12-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 88 s. + 1 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielman tavoitteena oli tarkastella ikäihmisten suhtautumista läheisiinsä elämän varrella. Tutkimuksen kohteena oli kahdeksan 65 - 85-vuotiaan kuvausta suhtautumistavastaan ja siinä tapahtuneista muutoksista. Suhtautumista tarkasteltiin kuuden käsitteen avulla: läheiset - läheisyys, ystävät - ystäväystyminen, luottamus, turvautuminen - riippumattomuus, turvallisuus - turvattomuus sekä hyväksyminen - arvostus. Tutkimuksen taustalla oli Bowlbyn (1973) kiintymysteoria, jonka mukaan kiintymystyyli tärkeisiin ihmisiin kehittyi varhaislapsuudessa ja silloin omaksuttu kiintymystapa säilyy lähes pysyvänä. Teorian mukaan lapsi pyrkii käyttämään äitiään turvallisenä pesänä, ylläpitämään läheisyyttä sekä vastustamaan eroa. Keskeisiä teoksia tutkielman teoreettisessa viitekehyksessä olivat Bowlbyn teokset Attachment and loss. Vol. 2: Separation (1973), The Making and Breaking of Affectional Bonds (1979) sekä A secure base (1988) ja Ainsworth ym.: Patterns of Attachment (1978) sekä Feeney - Noller: Adult Attachment (1996).</p> <p>Laadullinen aineisto kerättiin avoimella haastattelulla, missä keskustelun kehystäjänä käytettiin itsearvioinnissa Bartholomewin (1991) neliluokkaista aikuisten kiintymyksen mallia. Analyysi tehtiin aineistolähtöisesti etsimällä erilaisia suhtautumistapaa kuvaavia käsitteitä, jotka esiintyivät Bartholomewin mallissa tai joita osallistujat käyttivät kuvatessaan suhtautumistapaansa läheisiinsä. Tutkielmassa tarkasteltiin, miten osallistujat kuvasivat käsitteitä läheisissä ihmissuhteissaan eri vaiheissa, mitä kukin käsite heille merkitsi, miten he kuvasivat muutoksia suhtautumisessaan sekä mitä selityksiä he antoivat muutoksille. Kuvauksia suhtautumistavoista arvioitiin kiintymysteorian avulla. Tulkinna löytyi vastaavuutta kiintymysteorian väittämään elämänmittaisesta kaipuusta läheisyyteen. Läheisinä pidettiin omaisia ja lämpimien suhteiden säilyminen näihin osoittautui tärkeäksi. Laajan perhe- ja sukulaispiirin ympäröimä lapsuus oli läheisyyden tunteen merkittävä rakentaja. Halu myös perheen ulkopuolisten ystävyysuhteiden rakentamiseen säilyi läpi elämän. Ystäväystymisessä esiintyi muutoksia, jotka liittyivät omiin luonteenpiirteisiin tai korkeaan ikään ja voimien vähenemiseen. Kipeimmin ystäväystymisen vaikeutumiseen vaikutti luottamuksen särkyminen läheiseen ihmiseen ja se heijastui muihinkin ihmissuhteisiin. Petetystä tuli varovaisempi ja kriittinen. Riippumattomuutta pidettiin tärkeänä eikä korkea ikä tai avun tarve vähentänyt sen merkitystä. Tärkeältä tuntui mahdollisuus omaan valintaan ja oikeus päätöksentekoon siten, että apua sai silloin, kun itse sitä halusi. Lapsuudenaikainen kasvuympäristö ja silloin koettu turvallisuus antoi vahvan perustan turvallisuuden tunteelle koko elämänsaatossa eivätkä sitä vastoinkäymisetkään horjuttaneet. Tämä tukee kiintymysteorian käsitystä varhaislapsuuden kokemusten merkityksestä. Toisilta saatua hyväksymistä pidettiin tärkeänä, kun sen sijaan toisten antamaa arvostusta ei koettu tärkeäksi.</p> <p>Aineiston tulkinna tärkeimpiä lähteitä olivat Bartholomew, K. - Horowitz, L. M. (1991) Attachment Styles Among Young Adults ja Bartholomew, K. (1997) Adult Attachment processes, Cassidy, J. - Shaver, P.R. (1999) Handbook of Attachment sekä Mäkelä, K. (toim.) (1990) Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kiintymystapa - suhtautumistapa ystävyyys luottamus turvallisuus - turvattomuus riippumattomuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			